

Υπόθεση C-723/23 [Amilla] ⁱ

Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

28 Νοεμβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Juzgado de lo Mercantil n.º 3 de Gijón (Ισπανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

13 Οκτωβρίου 2023

Ενάγουσα:

Agencia Estatal de la Administración Tributaria

Εναγόμενοι:

VT

UP

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Διαδικασία πτώχευσης – Αίτηση του οφειλέτη-πτωχεύσαντος (εναγομένου στην υπό κρίση υπόθεση) περί χορηγήσεως πτωχευτικής απαλλαγής – Ένσταση ενός εκ των πιστωτών (ενάγουσας στην υπό κρίση υπόθεση) κατά της χορήγησης της εν λόγω απαλλαγής – Αιτιολογία της ένστασης: κήρυξη του οφειλέτη ως προσώπου επηρεαζόμενου από τον χαρακτηρισμό της πτώχευσης τρίτου ως υπαίτιας

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σχετικά με το κύρος/την ερμηνεία διάταξης του δικαίου της Ένωσης – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Συμβατότητα εθνικών διατάξεων με την οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 – Αιτιολογική σκέψη 79 και άρθρα 20 και 23 της οδηγίας 2019/1023 – Έννοια και περιεχόμενο της δόλιας ή κακόπιστης

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

συμπεριφοράς του οφειλέτη – Αρχή της πλήρους απαλλαγής από τα χρέη – Διαδικασία δεύτερης ευκαιρίας: υποκειμενικές παρεκκλίσεις έναντι αντικειμενικών παρεκκλίσεων

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Πρέπει να γίνει δεκτό ότι αντιβαίνει στο άρθρο 23, παράγραφος 1, της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (Οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα) (στο εξής: οδηγία 2019/1023), εθνική διάταξη όπως το άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του Texto Refundido de la Ley Concursal (ενοποιημένου κειμένου του πτωχευτικού κώδικα, στο εξής: TRLC), όπως τροποποιήθηκε με τον Ley 16/2022, de 5 de septiembre (νόμο 16/2022, της 5ης Σεπτεμβρίου 2022, στο εξής: νόμος 16/2022), καθόσον περιλαμβάνει στην έννοια της δόλιας και κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη ενέργειες του που σχετίζονται με πιστωτές τρίτων, πλην εκείνων που απαριθμούνται στον κατάλογο των πιστωτών της δικής του πτώχευσης ως φυσικού προσώπου;

2) Συνάδει το άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC –όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2022– με το άρθρο 20 της οδηγίας 2019/1023, καθόσον προβλέπει στη διαδικασία δεύτερης ευκαιρίας παρέκκλιση η οποία θέτει εμπόδια στην πλήρη απαλλαγή από τα χρέη;

3) Συνάδει το άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC –όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2022– με το άρθρο 20, παράγραφος 2, και την αιτιολογική σκέψη 79 της οδηγίας 2019/1023, καθόσον δεν λαμβάνει υπόψη την ατομική κατάσταση του οφειλέτη, θεσπίζοντας παρέκκλιση αντικειμενικού χαρακτήρα, ενώ τα ισπανικά δικαστήρια δεν έχουν τη δυνατότητα να αξιολογήσουν τις υποκειμενικές περιστάσεις που συντρέχουν στο πρόσωπο του οφειλέτη που υπάγεται στη διαδικασία δεύτερης ευκαιρίας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Αιτιολογική σκέψη 79 και άρθρα 20 και 23 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (Οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα).

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Real Decreto Legislativo 1/2020, de 5 de mayo, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Concursal, en su versión modificada por la Ley 16/2022, de 5 de septiembre, de reforma del texto refundido de la Ley Concursal, para la transposición de la Directiva (UE) 2019/1023, de 20 de junio de 2019 (βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 1/2020, της 5ης Μαΐου, σχετικά με την έγκριση του ενοποιημένου κειμένου του πτωχευτικού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2022, της 5ης Σεπτεμβρίου, για την τροποποίηση του ενοποιημένου κειμένου του πτωχευτικού κώδικα, για τη μεταφορά στην εθνική έννομη τάξη της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023, της 20ής Ιουνίου 2019, στο εξής: TRLC).

Ειδικότερα:

άρθρο 486 του TRLC,

άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στην υπό κρίση διαφορά, η Agencia Estatal de la Administración Tributaria (εθνική φορολογική αρχή, Ισπανία, στο εξής: AEAT) ασκεί ένσταση, ως πιστωτής, μέσω παρεμπόδισης αίτησης υποβληθείσας στο πλαίσιο της διαδικασίας πτώχευσης του οφειλέτη VT, φυσικού προσώπου, κατά της αίτησης χορηγήσεως πτωχευτικής απαλλαγής που υπέβαλε ο εν λόγω οφειλέτης. Προς αιτιολόγηση της ένστασής της, η AEAT επισημαίνει ότι στο πρόσωπο του VT συντρέχει η περίπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 487, παράγραφος 1, στοιχείο 4, του TRLC, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2002. Κατά το εν λόγω άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC, ο οφειλέτης φυσικό πρόσωπο δεν μπορεί να τύχει πτωχευτικής απαλλαγής εάν, κατά τα δέκα έτη προ της αίτησης χορήγησης απαλλαγής, κηρύχθηκε επηρεαζόμενο πρόσωπο με τη δικαστική απόφαση χαρακτηρισμού της πτώχευσης τρίτου ως υπαίτιας. Εντούτοις, εάν κατά την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης απαλλαγής, έχει ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις για τις οποίες ευθύνεται, ο οφειλέτης μπορεί να τύχει του ευεργετήματος της πτωχευτικής απαλλαγής.
- 2 Τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση διαφοράς μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως.
- 3 Στο πλαίσιο των διαδικασιών πτώχευσης υπ' αριθ. [1] και υπ' αριθ. [2], που αφορούσαν τις εμπορικές εταιρίες BLANCO Y NARANJA, S. L., και MALVA Y NARANJA, S. L., αντιστοίχως, με αποφάσεις του Juzgado de lo Mercantil número 3 de Oviedo (εμποροδικείου υπ' αριθ. 3 Οβιέδο, Ισπανία), με έδρα τη Gijón –οι οποίες εκδόθηκαν στις 23 Νοεμβρίου 2020 και στις 20 Απριλίου 2021, αντιστοίχως–, οι πτωχεύσεις αμοφτέρων των εμπορικών εταιριών χαρακτηρίστηκαν υπαίτιες.

- 4 Ο VT και η σύζυγός του, UP, ήταν εις ολόκληρον ευθυνόμενοι διαχειριστές των δύο ως άνω εμπορικών εταιριών. Για τον λόγο αυτόν, με αμφότερες τις αποφάσεις, πέραν του χαρακτηρισμού των πτωχεύσεων των προμνησθεισών εμπορικών εταιριών ως υπαίτιων, ο VT και η UP χαρακτηρίστηκαν πρόσωπα επηρεαζόμενα από τον χαρακτηρισμό των ως άνω πτωχεύσεων ως υπαίτιων. Κατά συνέπεια, με αμφότερες τις αποφάσεις επιβλήθηκαν στον VT και στην UP ορισμένες κυρώσεις και συγκεκριμένα: i) έκπτωση από το δικαίωμα διαχείρισης αλλότριων περιουσιακών στοιχείων και από το δικαίωμα εκπροσώπησης ή διαχείρισης οποιουδήποτε προσώπου για διαφορετικό χρονικό διάστημα· ii) απώλεια κάθε δικαιώματος που ενδεχομένως είχαν ως πτωχευτικοί δανειστές ή επί της πτωχευτικής περιουσίας· iii) επιβολή στον VT και στην UP της υποχρέωσης να καταβάλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον το πτωχευτικό έλλειμμα –ύψους 280 468,64 ευρώ για την εμπορική επιχείρηση BLANCO Y NARANJA, S. L., και 62 035,91 ευρώ για την εμπορική επιχείρηση MALVA Y NARANJA, S. L.–, και iv) καταδίκη στα δικαστικά έξοδα.
- 5 Κατά αμφοτέρων των πρωτόδικων αποφάσεων ασκήθηκαν εφέσεις ενώπιον του Audiencia Provincial de Asturias (εφετείου Αστουριών, Ισπανία). Το πρώτο τμήμα του Audiencia Provincial de Asturias (εφετείου Αστουριών) εξέδωσε αποφάσεις επί των εν λόγω εφέσεων στις 8 Μαρτίου 2022 και την 1η Μαρτίου 2022, αντιστοίχως. Με αμφότερες τις αποφάσεις i) επικυρώθηκε ο χαρακτηρισμός των πτωχεύσεων ως υπαίτιων για αμφότερες τις εμπορικές εταιρίες· ii) επικυρώθηκε ο χαρακτηρισμός του VT και της UP ως προσώπων επηρεαζόμενων από τον χαρακτηρισμό ως υπαίτιων των επίμαχων πτωχεύσεων και iii) επικυρώθηκε η έκπτωση του VT και της UP από τα προμνησθέντα δικαιώματα, και η διάρκεια αυτής, η απώλεια δικαιωμάτων και η υποχρέωσή τους να καταβάλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ορισμένα ποσά (με την πρώτη απόφαση, το ύψος του προς καταβολή πτωχευτικού ελλείμματος μειώθηκε από 280 468,64 ευρώ σε 169 085,24 ευρώ· αντιθέτως, με τη δεύτερη απόφαση, το προς καταβολή ποσό παρέμεινε αμετάβλητο). Με αμφότερες τις αποφάσεις, οι εκκαλούντες καταδικάστηκαν στα δικαστικά έξοδα της κατ' έφεση δίκης.
- 6 Ο VT, λόγω δυσχερειών αποπληρωμής των χρεών του και υπό την ιδιότητα του επιχειρηματία φυσικού προσώπου, επιχείρησε να επιτύχει εξωδικαστικό συμβιβασμό για την πληρωμή των ανεξόφλητων απαιτήσεων με τους πιστωτές του, υποβάλλοντας προς τούτο αίτηση στο Cámara de Comercio de Gijón (εμπορικό επιμελητήριο Gijón, Ισπανία).
- 7 Ο εξωδικαστικός συμβιβασμός δεν επιτεύχθηκε και, επομένως, ο πτωχευτικός διαμεσολαβητής του VT υπέβαλε ενώπιον του Juzgado de lo Mercantil número 3 de Oviedo (εμποροδικείου υπ' αριθ. 3 Οβιέδο), με έδρα το Gijón, αίτηση κήρυξης της πτώχευσης του VT.
- 8 Την 21η Ιανουαρίου 2020 με διάταξη του ως άνω δικαστηρίου κηρύχθηκε η επακόλουθη πτώχευση (concurso consecutivo) του VT, φυσικού προσώπου.

- 9 Με διάταξη της 8ης Φεβρουαρίου 2021 του ίδιου ως άνω δικαστηρίου, η πτώχευση του VT χαρακτηρίστηκε ως τυχαία.
- 10 Ο VT υπέβαλε αίτηση πτωχευτικής απαλλαγής μέσω δικογράφου που πρωτοκολλήθηκε στο προμνησθέν δικαστήριο στις 2 Φεβρουαρίου 2023.
- 11 Κατά της εν λόγω αίτησης απαλλαγής άσκησε ένσταση ο εκπρόσωπος της ΑΕΑΤ, βάσει του άρθρου 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC και για τους λόγους που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη. Αντιθέτως, ο επαγγελματίας της διαδικασίας αφερεγγυότητας συμφώνησε με την αίτηση του πτωχεύσαντος. Λόγω της ένστασης που άσκησε η ΑΕΑΤ, κινήθηκε η παρούσα παρεμπιπτούσα διαδικασία.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 12 Η ΑΕΑΤ εκτιμά ότι ο οφειλέτης-πτωχεύσας (VT) εμπίπτει στην παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2022, καθόσον κηρύχθηκε επηρεαζόμενο πρόσωπο με την απόφαση χαρακτηρισμού της πτώχευσης τρίτου ως υπαίτιας, χωρίς να έχει ικανοποιήσει πλήρως τις απαιτήσεις για τις οποίες ευθύνεται.
- 13 Ο οφειλέτης-πτωχεύσας, VT, υποστηρίζει ότι είναι καλόπιστος οφειλέτης σε σχέση με τους «δικούς του πιστωτές», καθόσον κηρύχθηκε επηρεαζόμενο πρόσωπο λόγω του χαρακτηρισμού της πτώχευσης των νομικών προσώπων στα οποία ήταν εις ολόκληρον ευθυνόμενος διαχειριστής, λόγω της ιδιότητάς του ως εις ολόκληρον ευθυνόμενου εγγυητή. Επιπλέον, ο VT εκτιμά ότι η κακή πίστη ενός διαχειριστή σε σχέση με τους πιστωτές τρίτου δεν περιορίζει την πρόσβαση του οφειλέτη στο ευεργέτημα της πτωχευτικής απαλλαγής σε σχέση με τους δικούς του πιστωτές. Κατά τον VT επίσης, η εθνική νομοθεσία θέσπισε απαγόρευση της απαλλαγής βασισμένη σε περίπτωση αντικειμενικής ευθύνης μη υποκειμενη σε δικαστικό έλεγχο, στοιχείο το οποίο αντιβαίνει στο σύστημα που καθιερώνεται με την οδηγία 2019/1023 περί απαγόρευσης απαλλαγής βασισμένης σε υποκειμενική ευθύνη, ήτοι ένα σύστημα το οποίο βασίζεται στις υποκειμενικές περιστάσεις του οφειλέτη βάσει των οποίων μπορεί να εξακριβωθεί αν ο οφειλέτης επέδειξε δόλια συμπεριφορά. Τούτο δεν είναι εφικτό βάσει της ισχύουσας ισπανικής νομοθεσίας περί μεταφοράς της επίμαχης οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη. Ο οφειλέτης-πτωχεύσας εκτιμά επίσης ότι η ισχύουσα ισπανική ρύθμιση είναι πιο περιοριστική από την προϊσχύσασα διάταξη του TRLC, καθότι το προϊσχύσαν άρθρο 487 δεν περιελάμβανε τον περιορισμό που προβλέπεται πλέον στην παράγραφο του 1, σημείο 4. Επομένως, η νέα διάταξη μετατράπηκε σε διάταξη με κυρωτικό χαρακτήρα με αποτέλεσμα, κατά τον VT, να μην εφαρμόζεται στους οφειλέτες που ζήτησαν την κήρυξη της πτώχευσης πριν από την έναρξη ισχύος της, καθότι, όπως υποστηρίζει ο VT, η αναδρομική εφαρμογή κανόνα με κυρωτικό χαρακτήρα σε πραγματικές καταστάσεις που ανάγονται σε χρόνο προ της έναρξης ισχύος του αντιβαίνει στο ισπανικό Σύνταγμα.

- 14 Ο επαγγελματίας της διαδικασίας αφερεγγυότητας υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι ο οφειλέτης ενήργησε έναντι των πιστωτών δολίως ή κακή τη πίστει, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κατά την περίοδο συσσώρευσης των χρεών του, κατά τη διαδικασία αφερεγγυότητας ή κατά την πληρωμή των χρεών. Το σύνολο του χρέους που μπορεί να τύχει απαλλαγής απορρέει από τις δύο εταιρίες στις οποίες ο οφειλέτης και η σύζυγός του, UP, ήταν εταίροι, εις ολόκληρον ευθυνόμενοι διαχειριστές και εις ολόκληρον ευθυνόμενοι εγγυητές και, για τον λόγο αυτόν, δεν μπορούσαν να έχουν ενεργήσει δολίως κατά την περίοδο συσσώρευσης των χρεών, κατά τη διαδικασία αφερεγγυότητας ή κατά την πληρωμή των χρεών. Όταν ο VT ζήτησε την κήρυξη της πτώχευσής του, ο ίδιος και η σύζυγός του απώλεσαν το σύνολο της περιουσίας τους, η οποία ρευστοποιήθηκε για την πληρωμή απαιτήσεων, και, επομένως, συντρέχουν στο πρόσωπο του οφειλέτη οι υποκειμενικές περιστάσεις προκειμένου να τύχει της απαλλαγής. Ο επαγγελματίας της διαδικασίας αφερεγγυότητας εκτιμά, επίσης, ότι η μεταβατική διάταξη 1, παράγραφος 3, σημείο 6, του νόμου 16/2022, η οποία προβλέπει την εφαρμογή της εν λόγω ρύθμισης στις αιτήσεις πτωχευτικής απαλλαγής που υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του (στις 26 Σεπτεμβρίου 2022), είναι αντισυνταγματική, καθότι αντιβαίνει στο άρθρο 9, παράγραφος 3, του ισπανικού Συντάγματος, που κατοχυρώνει την αρχή της μη αναδρομικότητας των διατάξεων που επιβάλλουν αυστηρότερες κυρώσεις ή περιορίζουν τα ατομικά δικαιώματα και την αρχή της ασφάλειας δικαίου.
- 15 Όσον αφορά τη σκοπιμότητα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) λόγω της ενδεχόμενης ασυμβατότητας του άρθρου 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC με την οδηγία 2019/1023 (ζήτημα επί του οποίου το αιτούν δικαστήριο ζήτησε τις παρατηρήσεις των διαδίκων), η ΑΕΑΤ διαφωνεί με το ενδεχόμενο αυτό, υποστηρίζοντας, κατ' ουσίαν, ότι δεν συντρέχει παράβαση της οδηγίας 2019/1023, δεδομένου ότι η απαρίθμηση στο άρθρο 23 αυτής, παράγραφος 4, δεν είναι εξαντλητική και καθότι η εν λόγω οδηγία δεν εφαρμόζεται σε φυσικά πρόσωπα που δεν είναι επιχειρηματίες. Ο οφειλέτης-πτωχεύσας υποστηρίζει ότι η εθνική ρύθμιση αντιβαίνει στο άρθρο 20, στο άρθρο 23, παράγραφος 1, και στην αιτιολογική σκέψη 79 της οδηγίας 2019/1023. Ο επαγγελματίας της διαδικασίας αφερεγγυότητας συμφωνεί με την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, δεδομένου ότι η επίμαχη διάταξη –το άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 16/2022– αντιβαίνει σαφώς στο άρθρο 23 της οδηγίας 2019/1023.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 16 Το άρθρο 23 της οδηγίας 2019/1023 επιτρέπει στα κράτη μέλη να διατηρούν ή να θεσπίζουν διατάξεις που απαγορεύουν ή περιορίζουν την πρόσβαση σε απαλλαγή από τα χρέη όταν ο επιχειρηματίας ενήργησε έναντι «των πιστωτών» δολίως ή κακή τη πίστει. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης της προμνησθείσας του άρθρου 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC, αφορούν περιπτώσεις στις οποίες ο εθνικός

νομοθέτης θεωρεί ότι ο οφειλέτης ενήργησε δολίως ή κακή τη πίστει, με αποτέλεσμα να γεννώνται αμφιβολίες όσον αφορά τη συμφωνία της εν λόγω διάταξης με την οδηγία 2019/1023, δεδομένου ότι η επίμαχη οδηγία φαίνεται να παραπέμπει στη δόλια ή κακόπιστη συμπεριφορά του οφειλέτη έναντι των πιστωτών του, και όχι έναντι των πιστωτών τρίτου, και μολονότι ο οφειλέτης υποχρεώθηκε να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις των πιστωτών τρίτου, λόγω της ιδιότητάς του ως εις ολόκληρον ευθυνόμενου διαχειριστή και εις ολόκληρον ευθυνόμενου εγγυητή, κατά μείζονα λόγο όταν η πτώχευση του οφειλέτη φυσικού προσώπου χαρακτηρίστηκε ως τυχαία.

- 17 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες για το αν ο όρος «πιστωτές» στο άρθρο 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 2019/1023 αφορά αποκλειστικά και μόνον τους πιστωτές του οφειλέτη που υποβάλλει αίτηση πτωχευτικής απαλλαγής ή αν στον όρο «πιστωτές» της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνονται επίσης οι πιστωτές τρίτου για τον σκοπό της πτωχευτικής απαλλαγής του οφειλέτη φυσικού προσώπου.
- 18 Στην υπό κρίση υπόθεση, ο χαρακτηρισμός ως υπαίτιων των πτωχέσεων δύο τρίτων, ήτοι των εταιριών BLANCO Y NARANJA, S. L., και MALVA Y NARANJA, S. L. (στις οποίες ο πτωχέσας ήταν εις ολόκληρον ευθυνόμενος διαχειριστής με τη σύζυγό του, UP), δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με το αν οι πιστωτές που μνημονεύονται στο άρθρο 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 2019/1023 είναι, αποκλειστικά και μόνον, οι πιστωτές του οφειλέτη φυσικού προσώπου στη δική του πτώχευση ή αν πρέπει να περιληφθούν στον επίμαχο όρο και οι πιστωτές τρίτου.
- 19 Ως εκ τούτου, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το οποίο θα πρέπει να εξετάσει το ΔΕΕ είναι αν ο περιορισμός ή ο αποκλεισμός οφειλέτη από την πτωχευτική απαλλαγή, ο οποίος εφαρμόζεται σε σχέση με τους δικούς του πιστωτές, πρέπει να επεκταθεί στους πιστωτές τρίτου και αν τούτο συνάδει με τη γενική έννοια των «πιστωτών» του άρθρου 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 2019/1023. Με άλλα λόγια: περιλαμβάνει η έννοια της «δόλιας και κακόπιστης συμπεριφοράς» του άρθρου 23 της οδηγίας 2019/1023 και συμπεριφορές του οφειλέτη σε σχέση με πιστωτές πλην εκείνων που απαριθμούνται στον κατάλογο των πιστωτών της δικής του πτώχευσης ως φυσικού προσώπου;
- 20 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το προδικαστικό ερώτημα προκειμένου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δώσει αιτιολογημένη απάντηση, ερμηνεύοντας την επίμαχη διάταξη της οδηγίας και εξετάζοντας αν η εθνική ρύθμιση, όπως αποτυπώνεται στο άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC, συνάδει με την ερμηνεία του ΔΕΕ όσον αφορά την έννοια των «πιστωτών» του άρθρου 23, παράγραφος 1, της οδηγίας 2019/1023 και, κατά συνέπεια, αν η εθνική διάταξη συνάδει ή όχι με την οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα.
- 21 Επιπλέον, η πλήρης πρόσβαση σε διαδικασία η οποία καθιστά δυνατή την πλήρη απαλλαγή από τα χρέη δεν επιτρέπεται στην υπό κρίση υπόθεση, καθότι η

εφαρμογή της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC εμποδίζει την πρόσβαση του οφειλέτη φυσικού προσώπου στη διαδικασία πλήρους απαλλαγής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 της οδηγίας 2019/1023, απαιτώντας από τον οφειλέτη να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις πιστωτών τρίτου και περιορίζοντας ή αποκλείοντας με τον τρόπο αυτό τη δυνατότητα να επιτύχει την πλήρη πτωχευτική απαλλαγή σε σχέση με τους δικούς του πιστωτές.

- 22 Επομένως, συνάδει το άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC με το άρθρο 20 της οδηγίας 2019/1023; Συνάδει η παρέκκλιση που θεσπίζεται με την εθνική νομοθεσία προς τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης υπό την έννοια μιας διαδικασίας η οποία καθιστά δυνατή την πλήρη απαλλαγή από τα χρέη;
- 23 Επίσης, το καθεστώς πρόσβασης στην πλήρη απαλλαγή που προβλέπεται από το δίκαιο της Ένωσης επιτάσσει το εν λόγω καθεστώς να θεμελιώνεται στις υποκειμενικές περιστάσεις του οφειλέτη, ήτοι, στην ατομική κατάστασή του, το δε άρθρο 20, παράγραφος 2, της οδηγίας 2019/12023 προβλέπει συναφώς, στα δικαστικά ή διοικητικά κριτήρια υποκειμενικής αξιολόγησης των περιστάσεων του οφειλέτη, η υποχρέωση αποπληρωμής να είναι αναλογική προς το δεκτικό κατάσχεσης ή διαθέσιμο εισόδημα και τα περιουσιακά στοιχεία κατά την περίοδο απαλλαγής. Στην υπό κρίση υπόθεση, η εθνική ρύθμιση δεν λαμβάνει υπόψη την ατομική κατάσταση του οφειλέτη, καθότι η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 487, παράγραφος 1, σημείο 4, του TRLC έχει αντικειμενικό χαρακτήρα, τα δε ισπανικά δικαστήρια δεν έχουν τη δυνατότητα να αξιολογήσουν τις υποκειμενικές περιστάσεις που συντρέχουν στο πρόσωπο του οφειλέτη που υπάγεται στη διαδικασία δεύτερης ευκαιρίας, όπως διαλαμβάνεται στην αιτιολογική σκέψη 79 της οδηγίας 2019/1023.
- 24 Μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ως δόλια και κακόπιστη συμπεριφορά του οφειλέτη, κατά το δίκαιο της Ένωσης, το γεγονός ότι ο οφειλέτης επηρεάζεται από τον χαρακτηρισμό ως υπαίτιας της πτώχευσης τρίτου, όταν η εθνική ρύθμιση δεν προβλέπει κριτήρια βάσει των οποίων τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να αξιολογήσουν υποκειμενικά την επίμαχη συμπεριφορά του οφειλέτη, η πτώχευση του οποίου, ως φυσικού προσώπου, χαρακτηρίστηκε τυχαία;
- 25 Δεδομένου ότι τα δικαστήρια των κρατών μελών μπορούν να υποβάλλουν στο Δικαστήριο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία ή το κύρος του δικαίου της Ένωσης εφόσον εκτιμούν ότι η επίλυση του ζητήματος από το Δικαστήριο είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής τους απόφασης, κατά το άρθρο 267, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, και δεδομένου επίσης ότι η υποβολή προδικαστικών ερωτημάτων μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη ιδίως όταν ανακύπτει ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου νέο ερμηνευτικό ζήτημα το οποίο έχει γενικότερη σημασία για την ενιαία εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης ή όταν η υφιστάμενη νομολογία δεν μπορεί να παράσχει τις διευκρινίσεις που είναι αναγκαίες σε ένα καινοφανές νομικό ή πραγματικό πλαίσιο, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει στο ΔΕΕ την παρούσα αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου να μπορέσει να επιλύσει τη διαφορά που έχει υποβληθεί στην κρίση του.